

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor bodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne ozira. — Za oznaniplačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloč frankovati. — Rokopisi se ne vraca. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznaniplačuje se trikrat ali večkrat tiska. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12. — t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Občni zbor Národne Tiskarne.

V nedeljo, dne 5. aprila 1903, občni zbor Národne Tiskarne ni mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delničarjev udeleženih.

Zato se skliče nov

občni zbor

delniškega društva

Národne Tiskarne na dan 19. aprila 1903

ob 11. uri dopoludne
v prostorih Národne Tiskarne

z istim, za občni zbor dne 5. aprila 1903 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor Národne Tiskarne.

Klerikalni izgovori.

Liberaleci obstrukcijo proti ljudstvu — pod tem bombastičnim naslovom je sobotni »Slovenec« stresel svojo jezo, ker se dr. Šusteršiču in njegovim kumpanom ni posrečil njihov najnovejši naklep. Lep načrt so si napravili. Silili so vlado, naj sklice kranjski deželnemu zboru izključno samo v ta namen, da dovoli, kar je klerikalcem potrebno za pomirjenje njihovih volilcev, drugega pa naj bi ničesar ne smel sklepati. Lep načrt je to in klerikalci bi se bili smeiali na ves glas, ko bi se bil ta načrt posrečil in ko bi deželni zbor ne bil smel ničesar druzega sklepati, razen tega, kar je koristno klerikalni stranki.

Tudi napredne občine imajo svoje potrebe, tudi napredne občine

žele tega in onega in čakajo deželnega zborna ravno tako težko, kakor klerikalne. Toda dr. Šusteršič je odločil, da deželni zbor ne sme ničesar sklepati, kar bi bilo v korist naprednim ustanovam in občinam in ker tega ni mogel doseči, je rajši preprečil vsako zborovanje deželnega zborna.

»Slovenec« piše sam, da je klerikalna stranka pri pogajanjih zastran sklicanja deželnega zborna izjavila, de ne pusti sklepati o nobeni zadavi, ki ni njej všeč, o nobeni zadavi, ki bi bila koristna naprednim občinam in korporacijam, a vendar se drzne sedaj krvodozvračati na napredno stranko in vladu.

Vlada tudi pri najboljši volji ni mogla tej klerikalni zahtevi ugoditi. Ko bi bila klerikalni stranki ugodila in sklicala deželni zbor, bi bila večina že poskrbela, da se rešijo tisti zadeve, za katere se napredni stranki mudijo. To bi se bilo potom nujnih predlogov prav lahko doseglo. Ker pa so hoteli klerikalci v tem slučaju obstruirati in s silo preprečiti zborovanje, je vlada rajše opustila sklicanje dež. zborna, ki bi v takih razmerah itak ne bil mogel ničesar skleniti.

»Slovenec« laja sedaj, da je kar hričav, ker se mu njegovi nečedni naklepi niso izpolnili. Seveda, to bi jim ugašalo, tem okajenim poštenjakom, da bi deželni zbor sklepal, kar je njim potrebno; vse, kar potrebujejo napredni volilci, ki plačujejo tri četrtine vseh deželnih naklad, pa bi ostalo nerešeno.

Tako daleč pa še nismo, hvala Bogu, in tudi še ne pridemo, pa naj klerikalci po farovskih dvoriščih napravijo še toliko »taborov«.

Klasično pa je »Slovenčev« izvajanje, da je sedaj deželni odbor odgovoren za to, da Šusteršič ni hotel priupustiti zborovanja deželnega zborna. Klerikalci so

voljeni zato, da v deželnem zboru delajo, da se v deželnem zboru posvetujejo in sklepajo o deželnih potrebah, ne pa, da trebentajo, piskajo in razbijajo. Če nečelo delati, naj vzamejo volilci mokre cunje in naj jih naženo, kakor zasužijo.

Nam je pač vseeno, komu bi klerikalci radi natvezili odgovornost za to, da ne bo deželnega zborna. Faktum je, da klerikalci niso hoteli imeti deželnega zborna, ki bi se bil bavil z interesi cele dežele in nesamostistimi zadevami, ki klerikalce pesejo. Kriviso klerikalci in če silna škoda, ki so jo klerikalci napravili kmetskemu stanu, sedaj ne izmodri njihovih volilcev, potem jim ni pomoci. Razsodni volilci bi vzel metlo v roke in bi take poslanice, kakor so klerikalci, nagnali tako, da bi se nikdar več ne upali na beli dan.

Glas iz tužnega Korotana.

(Dopis.)

II.

»Slovenec« je pritrdir temu, kar mi vedno govorimo in zatrjujemo, da na Koroškem ni liberalcev in da nam Slovencem ne kaže, se vezati z nemško krščansko-socialno stranko. S tem pa je javno pripoznal, da je kriva sedanje napetosti politika P. Čeva in mladih, v Marijanšču od P. vzgojenih duhovnov. »Slovenec« piše: »Na Koroškem pravzaprav ni liberalcev ali je njih peščica tako silno majhna, da ne pridejo v poštev. Govoriti hočemo jasno in odkritosrčno. Priznavamo, da so nekateri — ako že moramo rabiti to besedo — bolj liberalnega mišljenja, ali liberalcev ni. Ko bi tisti bili liberalci, kateri so kot taki razglašeni, bi vendar vprašali, kako je potem mogoče, da se družijo zmirom z našimi duhovni, ko se vendar dobro ve, da se liberalci izogiba družbe duhovnov. Pri nas pa je narobe. Nekateri duhovni se izogibajo

posvetnih narodnjakov brez vsega povoda.«

Mi imamo računati pri vsaki prisnosti le na našega nasprotnika Nemca. Ali je kdo vprašal, kdo je liberalec in kdo klerikalec, ko so pred kratkim postavili Slovence v Beljak na ulico? Ne — napadli so vse, brez razlike. Tako složen pa, kakor so belaški zavedni Slovenci, akoravno različnega mišljenja, naj bi bil ves slovenski Korotan.

Vsakdo, naj bi bil še tak sovražnik duhovnov, mora dobiti o naših,

za narod delujočih duhovnikih drugo prepričanje. Mora tudi pripoznati, ako ima količkaj resne ljubezni do naroda v sebi, da se je nam treba še bolj tesno zvezati. Ne more se vtajiti, da, ako bi se omejili volilni okraji na Koroškem po narodnosti, bi prodrli Slovenci ne v klerikalnem in ne v liberalnem, ampak v radikalno slovenskem znamenju. Opozorili bi pri tej prisnosti nekaterе duhovne, ako že želijo od našega kmeta, da ostane veren katoličan, pričakuje se tudi od njih, da oni niso samo katolički, ampak katolički slovenski duhovni. Mnogokrat teptajo isti narodnost slovensko z nogami in to mora boleti vsakega, še tako vernega kmeta, ki ima kaj narodnega čuta v svojem srcu. Lahko bi jih imenovali one, ki ljudstvo od narodnega dela celo odgovarjajo in vplivajo tako tudi na svoje tovarisce. Ako bi verni, ali odločno narodni kmet ne ljubil svoje vere bolj, kakor tak duhovnik svoj rod, potem bi šlo slabo za katoličko cerkev med nami Slovenci. Taki pa naši voditelji ne smejo biti.

Imamo še voditelje, ki smo jih veseli, kjer jih le vidimo, ali teh je v primeru le malo. U bogi Koroški! Iz teh besed pa lahko vsak pametni človek spozna, ali nam kaže v politiki povsod in zmirom postavljal vero na tisto stališče, kakor na Kranjskem. Mi smo vsi za to, da delujemo na verski podlagi, ker vera je čلو

veku potrebna in blaži srce. Politika v smislu »Slovenca« se mora delati pa le tam, kjer je narod dosti močan, in se mu ni treba batiti, da o tem narodno podleže nasprotniku. Mi pa, ki se bojujemo za naš narodni obstanek, ne moremo povdarjati zmirom le vere in le vere. Prvič, ker se dela v narodnem, to je na Koroškem i v verskem duhu, in drugič pa, ker sploh pri nas liberalcev ni. Če že nekdo »Narod« bere, vsaj vendar ni še brezverec, kakor tudi ni liberalec, če je s tem ali onim kranjskim »liberalcem« v prijateljski zvezi. Zraven se pa spominjam še množine takih duhovnov, katerim je narodnost deveta briga in se navdušijo malo le tedaj, kadar so v kaki narodni družbi. Ravno zato pa, ker prideta na Koroškem v poštev le duhovnik in kmet, je treba, da se ozirata druga na drugega. Tako se služi lahko veri in narodu. Nam ne kaže delati natanko po receptu »Slovenca«. Mi nimamo časa, ljudstvo samo versko moralno povzdigniti, in sicer se gibljemo itak vedno v okviru, ki ga določa vera. Dela se pa pri tem lahko v pravem duhu radikalno narodno. Le tako delovanje more imeti za nas pomen, to temboli, ker imamo v primeri malo delavnih moči. Nemška krščansko-socialna stranka dela povsod neumorno in dela lahko samo za svoj program, ker so itak Nemci, in njih narodnosti ne preti nevarnost. Zraven imajo pa na razpolago ogromne svete denarje. Naj bi se priskrbelo še za nas Slovence kakih 400.000 K, potem bodemo že pokazali, kaj znamo. Porabili bodemo samo obresti in vse bodemo preobrnili.

Mnogo je že kmetov, ki so politično tako zreli, da pravijo: Ako »gospodje« ne delajo za narod moj, se tudi jaz ne budem brigal za več, kakor za svojo vsakdanjo molitev. In kje se imamo pritožiti v tem oziru bolj, kakor na zgornjem Koroškem? Posvetnega človeka, kibit se po prijeti narodnega dela ni, drugi pa si

LISTEK.

O špiritu.

Pred nekaterimi dnevi se je zvršila v Berolinu zelo zanimiva sodna obravnava, ki je trajala celih osem dni. Bilo je menda prvič, da se je pred sodiščem razpravljalo o špiritu. Neka Ana Rothe je kot »cvetlični medij« sleparila lahkovernež po vseh nemških deželah. Končno pa so jo vendar zalobil, da je imela v spodnjem krilu skritih nad sto cvetlic, kih je z nenavadno spremnostjo metal v zrak, ne da bi bil to kdo izmed prisotnih opazil, potem pa jih vložila, kakor da jih je dobila iz »onega sveta« v spomin prisotnim. Bilo je tedaj pretkano sleparstvo, za kar je Rothe tudi prejela zasluženo kazeno. Značilno pa je vsekakor, da se je v razbremenitev sleparke oglašilo brezplačno nad sto prič, med njimi tudi predsednik kasickega dvora, Sulzer in dr. medicine, G. Landsberg. Oba sta vključi svoji duševni omiki uverjena, da je obsojenka v zvezi z duhovi umrla.

Vera v špiritu je stara, ki

dobiva baš zadnja leta mnogo prisadnikov. V naših deželah je središče špiritu menda v Zagrebu, kjer sta do nedavno izhajala celo dva špiristična organa, »Tajanstveni Svet« in »Novo Svetlo«. Prvi list piše sodni pristav dr. Gaj. In če je popolnoma neveren za špiristične nauke, bera razprave v tem listu, začnejo ga prehajati nehoti »mravljinici«, tako prepričevalno se skuša dokazovati zveza posebnih oseb, medijev, s svetom duhom. No, prosvitljen človek si končno napravi lastno sodbo, koliko je pri tem psihoške in psihopatične mogočnosti, koliko pa varanja čustev, hysterije in — sleparstva.

Skoraj vsak kraj je že imel ali pa ima kako tako osebo, koje vedenje in govorjenje je pripristem človeku neumljivo. Posebno ako trpi ta oseba za nervozno histerijo in somnabulizmom, verjame ljudstvo prero, da je »zamaknjena« v »oni sveti«. Največ špirističnih prorokovalcev se nahaja v Indiji, med takozvanimi fakirji. O takem čarovniku pričujejo dva učena Angleža, da sta ga naletela med Kafri v Transvaalu. Mož je bil seveda brez vsake

izobrazbe, ni znal ne pisati ne brati, a v svojem samnobulnem stanju je pravil stvari, ki si jih učenjaka nista mogla tolmačiti.

Špiristični medij je bil vsekakor obrežno dobro, kar je v deželih, kjer so se posvetili novemu nauki. Koristilo mu sicer ne bo nič, pač pa mu osabilo žive, ga vznemirjalo ponoči s praznimi halucinacijami, a če se popelje v Zagreb h kateri špiristični séanci, olajšalo mu bo tudi mošnje.

Med špiristi 17. ožir. 18. stoljetja so posebno znani Swedenborg, Cagliostro, grof Saint-Germain in dr. O prvem pričujejo največji nemški filozof Kant, ki je bil popolnoma prepričan o zvezi Swedenborga z duhovi. »Duhoglednik« je postal Swedenborg z 58. letom. Po njem zvani duhovi — pravi omenjeni učenjak — so povedali celo za skrite predmete, za katere niti lastniki niso vedeli. Dan in uro svoje smrti je napovedal dolgo poprej, a umrl je naravne smrti. Opisoval je tudi prebivalce na raznih plametih,

fakir težko vazo, ki se je potem vzdignila ter se zibala v zraku naprej, kakor ji je kazal fakir pot s prstom.

S špiritu se bavili že starci Grki. Delfijske prorokovalke, Pitije, niso bile ničesar drugega kot špiristični medij. Za ta posel so odbrali histerične ženske, katerih dušno občutljivost so povečevali s tridnevnim postom. K temu je pomogla še žveplena sopara, ki se je vzdigala iz zemeljske razpoke pod trinožnikom, in Pitija je dospela v najvišjo ekstazo, čitala zaprta pisma, zrila v neprodirno daljavo. Vse to se lahko tudi dandanes opazuje pri somnabulnih osebah.

Med špiristi 17. ožir. 18. stoljetja so posebno znani Swedenborg, Cagliostro, grof Saint-Germain in dr. O prvem pričujejo največji nemški filozof Kant, ki je bil popolnoma prepričan o zvezi Swedenborga z duhovi. »Duhoglednik« je postal Swedenborg z 58. letom. Po njem zvani duhovi — pravi omenjeni učenjak — so povedali celo za skrite predmete, za katere niti lastniki niso vedeli. Dan in uro svoje smrti je napovedal dolgo poprej, a umrl je naravne smrti. Opisoval je tudi prebivalce na raznih plametih,

kar bi mogel končno brez nevarnosti tudi dandanes vsakdo storiti, ker je kontrola — izključena.

O Cagliostru se pripoveduje, da so poklicani duhovi razločno izpod tal odgovarjali na stavljena vprašanja. (Morda še tačas niso bili znani ventilkoverji). Francoskemu kralju Ljudoviku je dal gledati v steklenici vode bodočnost njegove rodbine, a kralj je prestrašen odskočil, ker je videl v vodi svojega sina — prestolonaslednika z odsekano glavo.

Se mnogo bi se dalo navesti za in proti špirističnim naukom. Kdor ima dovolj časa in dobre volje, lahko se posveti novemu nauku. Koristilo mu sicer ne bo nič, pač pa mu osabilo žive, ga vznemirjalo ponoči s praznimi halucinacijami, a če se popelje v Zagreb h kateri špiristični séanci, olajšalo mu bo tudi mošnje.

Zanimivo je, da v katoliških deželah špiritem prav dobro vspava, a čuditi se temu ni. V tem, ko se v Berolini špiristične komedije strogo kaznuje, jih uganjajo v katoliških deželah Ligouri & Comp. nemoteno in še pod državno zaščito.

Piše pa »Slovenec« tudi, da, ko-
gar »Narod« hvali, ga kompromitira.
Mogoče v očeh nekaterih prenapet-
nežev. Proti temu, da bi splošno ve-
ljalo, pa odločno protestiramo. Naj
sprejema v prvi vrsti »Mir« in tudi
»Slovenec« dopise, stvarne dopise,
potem ne bodo smeli po »Narodu«,
ako ta nekaterim že tako mrzi. Ako
se pa sprejme le to, kar je »Mir«
ali »Slovenec« prav, drugega pa nič,
potem nikdar ne bodo dognali na-
šega sedanjega perečega vprašanja
in narodnih greshov bode zmirom več.
Da pa daje »Narod« nam za take
potrebne razprave prostora, zato smo
mu le hvaležni.

Pri tej priložnosti pa lahko tudi
omenimo, da, ako bi mi imeli na
Koroškem list, ki bi bil v pravem
duhu pisani, pustili bi ta ali oni ne-
koroški list pri miru. Naš »Mir« bi
moral sprejeti vsako, zmerno brez
napadov in stvarno kritiko koroških
razmer. Ker pa tukaj ne moremo
dati duška svojim čutom, se pa za-
tekamo v Ljubljano.

Krošnjarski zakon v gospodski zbornici.

V soboto je imela gospodska zbornica
sejo ter razpravljala o krošnjars-
kem zakonu. Predlog je se je v mar-
čem spremenila, tako da se bo že njo
še enkrat bavila poslanska zbornica,
najbrže v par sejah, kakor prvo.

Knez Auersperg je imenoval za-
kon v sedanji obliki neizvedljiv. Namen
zakona gre za tem, da se krošnjarstvo
odpravi ter se uniči celi razred pošteno
delajočih ljudi. „Ako se tako dela z
zakonodajstvom, kakor se postopa v
tem zakonu z ubogimi krošnjari, bi se
jaz odločeno upr., otrezel prah s čeplje-
ter obrnil taki domovini hrbet“ je izja-
vil govornik.

Trgovinski minister baron Call
je priporočal sprejeti zakon v obliki
komisije.

Dr. E. pl. Plener je imenoval za-
tožbe o konkurenčni krošnjarske obrti
pretirane. Statistika dokazuje, da se
število krošnjarjev ne množi, temveč po-
jema. V bazarjih in raznih zaloga se
ubogim konsumentom več malovrednega
blaga proda kot po krošnjarih. Krošnjarstvo ima velik pomen za obstoj
domače industrije, katere izdelke raz-
pečavajo večinoma le krošnjarji. Beda
domače industrije je strašna in izselje-
vanje se opasno množi. Naloga moder-
nega zakonodajstva mora biti, da se
odstrani vsako generaliziranje v gospo-
darskem smislu.

Knezoškofer Jeglič je priporočal,
se po možnosti ozirati na krošnjarstvo
na Kranjskem ter se naj razširijo v
zakonskem načrtu naštete ugodnosti.

Graf Kufstein je bil za strožja
določila, da bo tudi manjšim občinam
mogoče, prepovedati krošnjarstvo.

V specialni debati sta se § 1 in
2 spremena. — K § 3 je
govoril dvorni svetnik Jeitteles ter
priporočal znižati postavno starost za
krošnjarje od 33 na 30 let. Njegov
predlog pa se je odklonil ter se sprejel
§ v prvotni obliki. Tudi ostali § so se
sprejeli skoraj brez debate, le pri §
16 sta se med okraje, ki imajo posebno
ugodnost za krošnjarstvo, sprejela še
okraja Prahoteice in Wallern, nakar se
je celi zakon sprejel in odobril.

Dogodki na Balkanu.

Neki dunajski dopisnik širi vest,
da prevzame nadvojvoda Friderik
vrhovno vojno poveljstvo v okupacijskih
deželah, kar bi pomenilo koncentriranje
vojaštva zaradi makedonskih nemirov.
Blizu Angiste na progi Solun-Carigrad
so vstaši zopet razdjali 30 metrov dolg
most ter poškovali predor. Tudi brz-
javna zveza je razdiana. Napad je naj-
brže izvršil sloviti vodja vstašev Aleks
Porofor, ki je razdal že več javnih
naprav ter pisal sultani, naj da Bol-
garom svobodo do aprila, sicer bo za-
čel požigati po vrsti turške hiše ter
brez usmiljenja klati bogate in revne,
mlade in stare. Turških svinček se ne
boji, ker hoče trpeti za domovino. —
Sultan je izdal zaporedoma tri okrožnice
na poslaništva, v katerih govorovi re-
formah, o napadu na ruskega konzula
v Mitrovici in o boju med bolgarskimi

vstaši in turškimi vojaki v Istipu, kjer
sta padla tudi dva bolgarska častnika.
Položaj ruskega konzula Šcerbina je
zelo opasan. Pri njem sta dva turška
in dva srbska zdravnika. Zdravniki
nimajo dosti upanja, da bi ga ohranili
pri življenju, ker je krogla ranila jetra.
Šcerbina se je vedel med bojem v Mi-
trovici zelo junaško. Sredi ogaja pušek
je sedel na konju ter dajal ukaze. Vo-
jaška komisija ima v tej zadevi vsak
dan posvetovanja pod sultanovim pred-
sedstvom. Napram russkemu in avstro-
ogrskemu poslaniku je izjavil sultan, da
se bodo že v nekaterih dneh Albanci
popolnoma podvrgli, napadalec na Šcer-
bino in sokrivi pa bodo obešeni.

Politične vesti.

Ogrska neodvisna stranka je
sklenila, da ne bo delala zaprek pro-
računu in nagodbi, pač pa ne pri-
pusti indemnitetne predloge, ako bi
hotela že njo vlada uveljaviti brambno
predlogo.

Premešenje ogrskih častnikov
k domaćim polkom se ne izvede,
pač pa se v bodoče gojenci vojaških
zavodov ogrske narodnosti takoj uvr-
stijo le k ogrskim polkom.

Srbski minister zunanjih za-
dev, Lozanić in naučni minister
Lazarević sta odstopila. Prvo mesto
obdrži začasno ministrski predsednik.
Nasprotje je nastalo v kabinetu vsled
revizije ustawe.

Angleški kralj Edvard, ki se
sedaj mudi na Portugalskem, bo poto-
val iz Rima v Pariz, kjer ostane 4
do 5 dni.

Francoski ministrski predsed-
nik Combes je zopet ustavil 28 žup-
nikom plače, ker so vkljub prepovedi
poučevali krščanski nauk v šolah v
bretonskem narečju. Škofo protesti-
rajo ter izjavljajo, da se bo krščanski
nauk tudi v bodoče učil v breton-
skem narečju, kjer je to potrebno.

Finci se izseljujejo. V sledi ne-
prijaznosti ruske vlade do finskega
jezika, so začeli Finci v velikih mno-
žinah zapuščati svojo domovino. Iz-
seliti se hočejo v Južno Afriko ter je
dospelo v Johannesburg 30.000 pro-
šenj Fincev za dovoljenje, da se tja
izsele.

Dreyfusova aféra se bo raz-
vila v jutrišnji seji francoske zbor-
nice. Govoril bo predsednik, vodja
socialnih demokratov, Jauré.

Dopisi.

Iz Dvora. Za »počet« je, tako
smešno se obnašajo nekateri, kateri
bi bilo treba resnobe. Vera je
v nevarnosti, klicali bodo zopet.
Naša občina spada pod faro Žužemberk,
v drugem je pa popolnoma
samostojna. Gospodje v farovžu
nam ne privoščijo najmanje stvari.
Odbili so nam prošnjo za nedeljsko
sv. mašo, odbili prošnjo, naj bi se,
kakor drugje po celi Avstriji, pou-
čevali naši otroci v verouku v domači
dvorazrednici tudi za sv. zakramente.
Vse so nam odbili »prijateljiljud-
stva« — ? Da, še za drag denar le
težko izprosimo kako mašo med
tednom. Zdaj bodo pa občinske vol-
litve in že je štirikrat prihitel gosp.
kaplan Žavbi pregledovat volilni
imenik, kakor da so v komisiji za
volilne liste sami sleparji — dasi
ni volilec in ima le toliko pravice
pri naših volitvah, kot vsak ljub-
ljanski postopač, to je — **prav nič**.
Čudno, da se za stvari, ki gospode
prav nič ne brigajo, tako hudo pe-
hajo in smešijo. Vera je v nevar-
nosti! Kajpak? Zatorej vun s seda-
njimi občinskimi odborniki, kateri
so prosili za nedeljsko službo božjo,
vun že njimi, ki so prosili za ne-
dolžno šolsko mladino in prosili, naj
bi se šolski otroci učili v domači
šoli verouk za sv. zakramente, kar
je tudi po šolskih postavah utemeljeno
in se izvršuje povsod, samo
pri nas ne. Vun z našim županom
Miho Mirtičem, kateri ima neodpu-
ljiv greh zato, ker je pri shodu za
državnozborske volitve slovesno po-
zdravil g. dr. Tavčarja in druge na-
rodnjake. Vun že njim! Ali ni to za
»počet« smešno? Sedanji občinski
odbor je storil vse tudi v verskem

oziru, dasi so bile cerkvene oblasti
gluhе za njega prošnje. In zdaj kaj
hoče gosp. kaplan? Ves odbor vun!
Kdor volilcev ne bo ubogal ter volil
iz farovža napovedanih mož, bo libe-
ralec seveda. Da ne bo imel nepo-
trebnih potov g. kaplan, ki je itak
bolehen, mu dobrohotno svetujemo,
naj zadnjo nedeljo pred volitvijo na
leci pove tako-le: »Krščanski možje,
pridite v farovž in volite one može,
kateri ne bodo prosili za sv. maše
in ne za verouk, saj veste, da nam
je to nadležno in tega nikdar pri-
pustili ne bomo. Sedanji odbor je
prosil za to, tedaj vun že njim!« Težko
pričakujemo izida volitve, na-
djamo se pa, da bodo v prihodnje
prišli taki na krmilo, kateri bodo
slepo ubogali gospode v žužember-
škem farovžu, ter ne bodo več pro-
sili za sv. maše. Vsekako želi gosp.
Žavbi **razdor** v naši sedaj mirni
občini. Saj se gre za vero, ka-li? G. Žavbi, ali ste že zbrali župana?
Mi smo s sedanjim županom zado-
voljni in ga bomo obdržali gotovo
do sv. Jurja, no — potem, slobodno
vam, sedite Vi na županov stol in
zaradi Vas se ne bo svet podrl. Tedaj
le naprej s hujskanjem, saj
ima do blamaže vsak pravico in do
blaznice tudi. **Več volilcev.**

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Vsek razumen človek ve, da so
države nastale v varstvu svojih državljanov in njihovega imetja pred
zunanjimi in domačimi sovražniki; da so bile ustanovljene v namen,
varovati red v človeški družbi, mir
in pravico. Cerkev pa ni tega mne-
nja, zakaj če bi to pripoznala, bi za-
dobil njen sistem smrtni udarec; ko
bi to pripoznala, bi si ne mogla la-
stiti pravic nad samostojnimi drža-
vami, kakor si jih lasti.

Po nazoru cerkev ni država
uredba za odvrnitev zla od državljanov,
nego neposredni sad greha, to
rej hudičeva ustanovitev; po nazoru
cerkev nima država namena in človeške
nature izvirajočih nasprotstev
krotiti, nego je sama provzročiteljica
vsega zla.

Nadalje uči cerkev, da je Kri-
stus s svojo smrtno hotel obnoviti
tiste razmere, kakršne so bile pred
grehom, da je hotel človeštvu osvo-
biti posvetne oblasti in jo postaviti
zopet pod božjo oblast. Te oblasti
pa ne izvršuje Stvarnik sam, nego
cerkev. Posredovanjem cerkve naj bi
človeštvu prišlo zopet nazaj k Bogu,
kateremu se je z grehom izneverilo.
V ta namen si je Bog izbral na-
mestnika, rimskega papeža, ki naj
vlada ves svet do sodnega dne. Bri-
zinški škof Oton je dejal, da so v
cerkvi že na tem svetu nebesa, da
se ta pozemska nebesa razlikujejo
od pravih nebes le po tem, da na
zemlji ljudje umirajo, v nebesih pa
nihče ne umrje.

Logična posledica tega nauka
je, da bi z ustanovitvijo cerkve mo-
ralo prenehati vse posvetne države,
saj more božje kraljestvo na zemlji
pritriše potem do prave veljave,
če pride vse državna avtoriteta v
cerkvene roke.

Sveda ni nobeni državi prišlo
na misel, da bi se v tej meri pod-
vrgla cerkvi, toliko moč pa ni cer-
kev nikdar imela, da bi bila mogla
sama svoj uzor uresničiti. Toda de-
lala je vedno in dosledno na to, da
se kar mogoče približa temu »vo-
jemu cilju in v srednjem veku tudi
dosegla, da so posvetne države iz-
gubile večji del ugleda in veljave.
Prišlo je tako daleč, da solnogrški
nadškof Konrad in hotel ne kralju
Lotaru II. niti Konradu III. prisedi
zvestobe, češ, da bi se omudeževal,
ko bi svojo, s sv. oljem mazileno
roko položil v roko posvetnega kra-
lja. Ali si je mogoče misliti večjega
zaničevanja posvetne oblasti, kakor
je izraženo v teh besedah? Enako
zaničevanje je pokazal med pre-
mognimi drugimi tudi Ivan Salisbury, ki
je dejal, da so kralji in knezi hlapci
duhovnikov in imajo dolžnost oprav-
ljati tiste posle, ki so nevredni du-
hovnika. Cezarij Heisterbach je vse
vladarje in sodnike imenoval kačjo
zalego, papež Inocencij IV. je cesarja
Friderika II. imenoval »lintervera«
vse druge kralje tistega časa pa
»kačce«. Kanonik Konrad Megenberg
pa je pisal: Vladarji so roparske
zverine, ki žro imetje siromakov.

Takih izgledov iz tedanje litera-
ture se da še nebroj navesti. Te
sodbe se niso nanašale na posamične
nasile in krivlje vladarje in sod-
nike, nego sploh na vse posvetne
oblastnike, ker je cerkev stala na
načelnem stališču, da so po krivici v

posesti posvetne oblasti in da gre-
va posvetna oblast edino le cerkv.

Dejanjske razmere pa so silile
cerkev, da se je morala če tudi ne-
rada spriznati z obstankom posvet-
nih držav. Sprejela je obstanek pos-
vetnih držav v svoji sistem, v kolikor
so nameščene bile države cerkvi
koristno orožje. Da je cerkev odje-
njala vsaj deloma, je največ izdala
okolnost, da je potrebovala države
za varstvo svojih bogastev. Zaradi
tega je cerkev premenila svoj nauk
in zavrgla nazor, ki ga je še papež
Gregor VII. tako goreče razglasil,
da so države hudičev plod; ali tudi
sedaj še, je ostala cerkev pri tem,
da je država vsled prvega greha na-
stalo potrebno zlo, da je posledica
pogodbne, sklenjene med vladarjem in
podanikom, da je bila ta pogodba pro-
stovoljno sklenjena in se sme tudi
razveljaviti, če vladar ne izpoljuje
svojih dolžnosti. V bojih med cer-
kvijo in med državami je ta novi
nazor, da je država sad pogodbe
med vladarjem in med vladanci
igral veliko vlogo. Cerkevni krogi
so svojo zahtevo, naj se cesarja od-
stavi, navadno utemeljevali s tem,
da so se sklicevali na to domnevano
pogodbo. Seveda narodom ni cerkev
pravice, odpovedati to »pogodbo«
nikdar priznala, nego jo vedno re-
klamirala samo zase. (Dalje prih.)

Izjava.

Po sklepnu občnega zbora aj
dovske podružnice učiteljskega dru-
štva za goriški okraj v Sveti Križu
dn 5. februarja t. l. je sklenil pod
pisani odbor v seji dne 26. februarja
t. l. sledenčo izjavo:

Doznalo se je, da na zaupnem
shodu županov in podžupanov pri
Rebku dne 2. februarja t. l. se je
bil vsedel lokavški župan g. Joza
Vidmar na sodni stol, raz katerega
je izustil o učiteljsku sodbo, kakršna
je mogoča priti le iz ošabne Vidmar-
eve glave.

Učiteljstvo, katero deluje pod
strogim okrajnim in deželnim šolskim
nadzorstvom učiteljstvo, katero je
moralo prestati stroge izpite, to uči-
teljstvo je plitvi sodbi lokavškega
župana, kateri ni dovršil niti ljudske
šole ne, nevečše in ne dosega za
dostnih uspehov. Učiteljstvo, katero
zahteva svojemu stanu primereno
plačilo, katero mu sliši po državni
šolski postavi z dne 14. maja 1869.
in po zakonih pravic, posilja lokavški
župan iz rojstne dežele.

Take in enake pavšalne obdol-
žitve nevečše in za odbor nespo-
sobnega lokavškega župana g. Joza
Vidmarja zavračajo se s Prešernovim
izrekom:

»Le čevlje sodi naj kopitar!«
Odbor ajdovske podružnice učitelj-
skega društva za goriški okraj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. aprila.

— **Deželni odbor kranjski.**
Deželni odbornik gosp. dr. Adolf
Schaffer je zaradi bolezni šel na
dopust;

del samo slabo, neduhovito hrano vsakovrstnih neslanih nemških burk. Tako se je zgodilo, da se se igralci malodane odtujili velikim delom. Z uprizoritvijo »Adrienne Lecoueur« so nam pokazali svojo silo v drami, povzeti iz najvišjih krogov, prebogati duhovitih zapletov in mojstrskega dialoga. No, dokazali so, da bi se hitro vživeli zopet v ta svet, čeprav smo včeraj pogrešali na odru onega sijajnega, elastičnega duha, ki je lasten francoskim proizvodom.

— »Adrienne Lecoueur« je drama ljubnega; glavno ulogo ima igralka na Theater français, po kateri ima drama svoj naslov. Med njo in nadvojvodino pl. Bouillon se bije straten in srdit boj za krasnega Morica, grofa saksonškega, v katerem zmaga slednjič Adrienne svojo visokorodno tekmo. A ta jo iz jeze in strastne maščevanja želnosti zastupi, in sicer na tako rafiniran način. Njen mož se bavi namreč s kemijo; nekoč dobi nalog, da analizira neko substanco, po sebe vrste prašek, ki deluje bajesmrtonosno na ljudi. Le ščipek tega prahu, ako ga človek vdija, zadostuje, da najprej omami, a slednjič umori človeka. Vojvodinja Bouillon pošle Adrienni šopek, ki ga je dobila od grofa saksonškega, a ta od nje same. Adrienne vidi v tem, ko dobi vrnjen šopek od ljubljence, svojo odsodo; misli, da ji je poslal šopek grof, da pretrga vse zveze z njo. Gnana od silne ljubezni, začne strastno poljubljati šopek, ki pa je potresen od vojvodinje z usodepolnim praškom. Adrienne se zastupi in umre. Vrh tega je delo polno postranskih dogodkov, intrig in konflikov, povzeti iz zakulisnega življenja francoskih velikašev. Prav zanimive so ljubezenske razmere vojvoda pl. Buillon in njegove soprote, romantični odnos s saksonškim grofom, lepo je orisana srčna ljubezen gledališkega režisera do Adrienne, sploh vsi značaji so izdelani markantno, in frapirati nas tudi mora divna tehnika tega dela.

— Kakor smo dejali, z vprizoritvijo v celoti nismo posem zadovoljni, igralci niso zadeli onega visokega, hladnega tona, ki bi moral prevladovati v tej drami. — Naslovno ulogo je igrala gdč. Růcková. Njena igra je bila ponekod sijajna, n. pr. v zadnjem dejanju, kjer se je pospela visoko s svojo pretresljivo tragiko. Gospa Dobrovolna je igrala vojvodinjo Bouillon dobro, in je ugajala občinstvu. A nam se njena igra ni zdela v dosledni zvezi z značajem vojvodinje, ki je zmožna v dosegu svojih ciljev vsega, ki se ne bojni nikakih zaprek, niti se ne plaši s smrtno osvetliti se napram svoji tekmo. Značaj vojvodinje je demonski, ona je kovarna in rafinirana do skrajnosti; takšne pa na odru nismo videli. Morica je igral g. Hašler nekako flegmatično; pogrešali smo v njegovi igri ognja in temperamenta. G. Hašler je pokazal, da je sposoben igralec, ki bi bil mogel tekom sezone storiti več kakor je. Ako se je naučil dve ulogi za benefice tek kom par dni, bi bil mogel tudi med sezono lahko vršiti vedno svojo dolžnost točno in dobro. Inteligence in rutine ima dovolj. G. Lier je bil tipičen režiser; označil ga je z vostenostjo kot nesrečnega, zaljubljenega moža. Gosp. Dobrovolny je bil v svoji ulogi povsem hvalevreden; predstavil nam je s fino karakteristiko moža, ki vodi vsaj v mislih za nos svojo ženo, in je od nje istotno varan. Gospod Boleska je igral abbeta s primerno rutino; označil ga je bolj medlo, sicer je pa bil povsem dober. Tudi igralci manjših ulog so zadostovali. Predstava je ugajala občinstvu, ki je včasih prav viharno ploskalo. Gledališče je bilo obiskano srednje dobro.

Y. — **Odlikovanje.** Cesar je poddelil g. Luki Gradišniku, zdravniku na Vranskem, zlati zaslužni križec. G. Gradišnik je nedavno obhajal 50letnico zdravniškega delovanja.

— »Slovensko planinsko društvo« je priredilo v soboto v Narodnem domu zabavni večer, ki je bil jako mnogobrojno obiskan. Predaval je g. dr. Fr. Tominšek

izletu na Kočno in na Grintovec. Občinstvo je sledilo z živim zanimanjem predavateljevim interesantnim izvajanjem.

— **Redni občni zbor, zveze slovenških kolesarjev** se vrši danes v prostorih gostilne »pri zlati ribi« v Špitalskih ulicah zvečer ob 8. uri; ker pridejo važne točke na dnevni red, se člane prosi k mnogobrojni udeležbi. Odbor.

— »Glasbena Matica«. Nocjo ob pol 8. uri zvečer je skupna vaja moškega zbora za Hartmannov oratorij. Gospode pevce prosi odbor, da se polnoštevilno te vaje udeleži.

— **Iz društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani** se nam piše: Prosimo, blagovite naš zadnji dopis v Vašem cenj. listu s tem popraviti, da izmed ustanovnikov, kateri so pristopili naši krajenvi skupini s prispevkom 50 K. dr. Jakob Schegula ni odvetnik v Kranju, temveč v Novem mestu, in da je kot ustanovnik s 50 K pristopil naši skupini tudi še g. dr. Valentin Štempihar, odvetnik v Kranju.

— **Občni zbor deželnega in gospojne pomočnega društva, »Rdečega križa za Kranjsko«**, določen na 4. dan t. m., se vsled nesklepnosti ni mogel vršiti in se bo drugi občni zbor vršil ne glede na število navzočih članov dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer v knjižnici c. kr. deželne vlade.

— **V podprtavljeni lekarni.** Piše se nam iz Kostanjevice: Administracijo okr. bol. blagajne v Kostanjevici je c. kr. okr. gavarstvo v Krškem meseca decembra 1901 tukajšnemu upravnemu odboru odvelo z motivacijo da so računi kakor uprava v neredu in da isto takoj, ko se uredi zopet upravnemu odboru vrne. Od tistega časa vodi poslovanje te blagajne gori imenovano glavarstvo potom občinskih uradov. Ude blagajne so prvo leto po odvezju potrežljivo čakali, kdaj izpolni sl. c. kr. glavarstvo svojo oblubo, namreč da izroči zopet urejeno blagajnično upravo v roke upravnemu odboru. Ker se to leto dni ni zgodilo, začeli so interesovani početkom tekočega leta energično zahtevati, da sl. c. kr. okrajno glavarstvo izpolni oblubo in izroči administracijo kamor po pravilih spada t. j. upravnemu odboru s sedežem v Kostanjevici. Prvi so se oglašili delajalc s peticijo na sl. c. kr. glavarstvo v Krškem. Ker to ni izdal, zahvalili so rešitve potom občinskega urada kostanjeviškega. Tudi to je bilo brezuspešno. Sklical se je na to občni zbor zadruge trgovcev in rokodelcev za sodni okraj Kostanjevica, na katerem se je zbral dve tretjini udov te zadruge, kateri so ob enem i udje okr. bol. blagajne deloma kot delodajalec. Na tem občnem zboru se je sklenilo soglasno: 1. Da se pozove sl. c. kr. okr. glavarstvo v Krškem naj tekom 14tih dni razpiše glasom pravil volitev upravnega odbora in le temu izroči blagajnično upravo v poslovanje. 2. Za slučaj da bi se sl. c. kr. okr. glavarstvo temu protivilo, izvoli se deputacija treh članov, katera naj izvršite tega sklepa pri dež. vladl izposluje. Prepis zapisnika tega sklepa postal se je takoj sl. c. okr. glavarstvu v Krško. To je odgovorilo, da cela zadeva leži pri dež. vladl v poučenje in da je prepis zapisnika odposlalo slavnisti s prošnjo, da se zadeva kmalu reši, ter da naj se z deputacijo počaka. Čakalo se je mesec dni in ker le ni bilo rešitve podala se je deputacija na zadružne stroške v Ljubljano k dež. vladl oziroma pred dež. predsedstvo barona Heina. In tukaj se je deputacija reklo, da je pred vsem potrebno se natančno informirati, aka se dobe na kostanjeviški zemlji ljudje, kateri so dobre volje in sposobni upravo okraj. bol. blagajne voditi. Sedaj pa čakamo odloka slavne c. kr. dež. vladl, s katerim se nam naloži primerna globa, ker smo slavno isto varali s tem, da smo utemeljevali nujnost, kjer je ni, kajti pri okrajni bolniški blagajni je nujnost le tedaj utemeljena, kadar bolni udje te blagajne brez podpore in vsled pomanjkljive zdravniške pomoči umirajo. Res prav kakor v c. kr. podprtavljeni lekarni.

— **Iz Žalca** se nam piše: Beli nemški menihi, ki so se naselili v Bukovcu pri Žalcu, so nas zapustili, ker niso dobili dovolj podpore za zidanje nove cerkve. — Šli so — od koder so prišli. Ljudstvo se je dobro rejenih menihov privadiло in marsikaka solza se je potekla oboito in skrivaj za lepimi menihi, le gotovljenski župnik ni jokal. — Ravnakar so počeli zidati novo cerkev v Žalcu. Kamenje so dovolili celo ob nedeljah voditi, pa se naj kdo čudi, da vera pesa!

— **Iz Sv. Pavla pri Preboldu.** Balno društvo v Sv. Pavlu pri Preboldu priredi v nedeljo dne 19. t. m. povodom desetletnice svojega obstanka veliko veselico z mnogovrstnim in zanimivim vsporedom. Pričakuje se mnogo gostov.

— **Na c. kr. izobraževalničku za učiteljice v Gorici** se prično preskušanje, in sicer: a) zresti, 4. maja t. l. ob 8. uri zjutraj; b) za usposobljenje v ženskih ročnih delih istega dne ob 3. uri popoludne; c) usposobljenja za ljudske in meščanske šole dne 11. istega meseca ob 8. uri zjutraj in d) za vrtnarice početkom meseca junija t. l. Prošnje se imajo predložiti ravnateljstvu našega izobraževališča, oziroma dotedne izobraževalne komisiji in sicer za preskušanje a), b) in c) najkasneje do 15. tek. m. in za one pod d) do 15. maja t. l.

— **Eksplozija dinamita v Godoviču.** Župan v Godoviču gosp. Fran Kankelj je v I. nadstropju svoje hiše imel shranjeno večjo množino dinamita, ki se bo rabil pri napravi vodovoda. V soboto je ta dinamit eksplodiral in močno poškodoval prvo nadstropje in pritlijež zupanove hiše. Vzrok eksplozije ni še znan. Ponevrečil ni nihče.

— **Izpređ sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem dež. sodišču. Na 13. mesečev težke ječe je bil obsojen prisiljene Jožef Fratnik doma iz Gorice zaradi hušedelstva tativne; dne 9. avgusta m. l. je v deželnem dvorecu kjer je delal ukral na hodniku stojec kolo v vrednosti 380 K, potem jedno blizu telovink in čepico. Fratnik je bil že večkrat zaradi tativne koznovan. 2. Anton Čarmen posestnika sin je dne 22. svetega v Žlebih z nožem sunil v hrbet fanta Janeza Bizanta baje zato, ker je bil jezen na njega, kar obdolženec sam priznava; obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 3. Anton Aleš, krojač na Glincah, je svoji ženi in dveh hčerjam grozil, da jih bo poklal in da bo ženo ubil. Aleš pravi, da je to v pisanosti govoril; obsojen je bil na 6 tednov ječe. 4. Na 14. mesečev težke ječe je bil obsojen Janez Hinik, pleskarški pomočnik iz Stražišč zaradi hušedelstva nepravosti. 5. Franc Seljak posestnik je nosil za 3 fante denar pri sebi, kateri so se pred njim odpeljali preko Cormonsa v Videm in od tam v Ameriko in se tako odtegnili naborni dolžnosti. To dejanje tudi Seljak sam priznava; sodišče ga je na 6. dni strogega zapora in na 10 K denarne globe obsojilo. 6. Janez Miklč delavec iz Jerevansi odtegniti se je hotel tretji naborni stavi s tem, da je misil kakor sam trdi, le za nekaj časa odpotovati v Ameriko, da bi si kaj denarja prislužil. Sodišče mu je naložilo 8 dni strogega zapora in 10 K denarne globe za kazeno.

— **Ponesrečen beg.** Prisiljenci Fran Bauer in Alojzij Dirossa sta pobegnila iz prisilne delavnice. Tekla sta proti Gruberjevemu kanalu, tam sta skočila v vodo, hoteč preplavati Ljubljano. Prišedla na drugo stran, sta zapazila dva policijska stražnika, katera sta ob Gruberjevem kanalu patrulirala. Prisiljenci sta se jih ustrašila ter plavala nazaj na drugo stran. Tam pa so jih že čakali pazniki in nekaj prisiljencev, kateri so begunca sprejeli in ju pošteno naklestili.

— **Nesreča.** Friderik Cerar, 18 let stari dijak, stanovanec na Turjaškem trgu št. 8, je v soboto popoldne padel v neko 20 metrov globoko jamo. Poškodoval se je tako, da je težko upati, da okreva. — Jožef Zoreta, hlapca pri Ranžingerju, je v soboto zvečer konj, katerega je krmil, zagrabil za spodnjo ustnico ter mu jo odgrinzel.

— **Samomor.** Jožef Štok, 26 let stari samski pismonočna v Marijbora, doma iz Dupelj pri Sežani, se je včeraj okrog 8. ure dopoludne v tivolskem gozdu, za rezorvarjem ustrelil. Zadel se je v srce in je bil takoj mrtev. Pri samomoruču se je našlo pismo, v katerem pravi, da se je ustrelil zato, ker je izgubil večjo sveto uradnega denarja.

— **Ponočnjaki** so v soboto zvečer odnesli trafikantu Valentini Sitarju v Kolodvorskih ulicah cesarskega ora.

— **V Ameriku** se je odpeljalo v soboto zvečer 70 Hrvatov.

— **Izgubljene reči.** Marija Janša, učiteljica, je izgubila v petek od Prešernovih ulic do južnega kolodvora prost petek. — Dne 1. t. m. je izgubil policijski stražnik Anton Potokar na potu od Mestnega trga do Gospoških ulic št. 5 dva bankovca po 20 K.

— **Najnovejše vesti.** Samomor franciščana. V Waitznu se je obesil franciščan Mih. Mužik. Bil je katehet na onotni ljudski šoli. — Slepak Blaschitz se je mudil te dni v Ptaju ter je oddal pismo med vožnjo med Dunajem in Trstom, najbrže v Ljubljani. Njegova ljubica ga spremja oblečena v moškega. — Za ločitev zakona saksonske prestolonaslednice se pogaja saksonski kralj s papežem, ki mu je baje tudi obljubil, da njegovu prenoscu ustreže. — Zaradi ovadlosti in izsiljevanja obtoženi

bivali nadporočnik Bartmann je bil obsojen v tri in pol leta ječe.

— Za lakočko je umrl v Kolinni neki mestni revež. Taka je skrb za reveže v »kulturni Nemčiji!« — Dijaki izgredili v Madridu se nadaljujejo. Dijaki hodijo v procesijah po mestu ter kličejo: »Živela republika! Proč z vladom!« — Za dalmatinske reveže je nabral tozadenvi odbor na Dunaju 16.128 K. — Občinski tajniki cele Tirolske so imeli shod, na katerem se je sklenilo zahtevati ureditev njihovih razmer ter ustanovitev občinskih nadzornikov. — Poneverjenja. Višji knjigovodja pri okrožni blagajni v Magocsu na Ogrskem, J. Ovary, je poneveril 40.000 K ter zbežal v Ameriko. — Načelnik tvrdke Stein in Brauner v Stryju je poneveril menic za 120.000 K ter pobegnil. — Na postaji Brod je poneveril železniški blagajnik Josip Izay 26.345 K ter se sam prial.

— **Sodba katoličkega duhovnika.** V Monakovem izdaji katolički duhovnik dr. Jos. Müller list »Renaissance«, ki se bavi s cerkvenimi zadevami. V tem listu toži dr. Müller, kako malovredni ljudje se posvečajo duhovniškemu stanu in da manjka duhovnikom omike. Dr. Müller se pa ne čudi temu, nego piše: »Za ta važni in odgovornosti polni poklic (za duhovski stan) treba posebnih sposobnosti, a žalostno je, da se mesto plemenitih, po značaju in razumu se odlikujejo mladičevi, ki niso za nobeno drugo rabi, in da se — sprejemajo.«

— **Rimska nestrnost.** Pred kratkim je imel jezuit o. Kolb v Gradcu misijonske propovedi. Ta Kolb je med drugim zlasti svaril dekleta, naj se ne poroče s protestanti, češ, »protestanta vzeti za moža je ravno tako veliko hudo delstvo, kakor umoriti svojega lastnega očeta.« In take stekle popeči in stopati?

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 6. aprila. Schönerer je včeraj na nekem shodu spravil zanimivo tajnost na dan. Povedal je namreč, da so Vsenemci preprečili imenovanje posl. Pradeja ministrom. Körber je namreč Vsenemci vprašal, če bi bili zadovoljni, da postane Prade nemški »Landsmannminister«, Vse nemci pa so ga odklonili.

Praga 6. aprila. Poslanec dr. Fořt je imel včeraj shod, na katerem je ostro nastopil proti mlađečkemu klubu in njegovi taktilki. Zahteval je naj se klub razpusti in naj se ustanovi nova stranka z jasnim programom. V prvi vrsti bi se moralata stranka zavzemati za češko državno pravo. Fořt je na tem shodu tudi naznani, da je sklenil, svoj mandat odložiti. Shod ga je s posebno resolucijo pozval, naj tega ne stori, nego naj mandat obdrži.

Beligrad 6. aprila. Trgovski nastavljenici so sinoči uprizorili pravo revolucijo. Vlada je izdala ukaz, da morajo trgovski nastavljenici kakor posli imeti legitimacije s fotografijami in da jih morajo deponirati na policiji. Prošnje in protesti niso nič pomagali in vsled tega je prišlo sinoči do izgredov. Ti izgredi so bili tako veliki, da je bilo poklicano vojsko. Ker tudi to ni izlepa ničesar opravilo, je streljalo. Ubitih je bilo pet oseb, šestnajst pa ranjenih. Neka ženska je bila ustreljena v trebuhi. Izgredi so trajali do polnoči.

Carigrad 6. aprila. Rusija in Avstrija sta storila primerne korake pri bolgarski vladni v Sofiji, da naredi konec delovanju makedonskih revolucionarnih odborov.

Carigrad 6. aprila. Ruski poslanik Zinovjev in avstrijski poslanik Calice sta danes bila v avdijenci pri sultangu in mu v imenu svojih vlad precizirala zahteve glede reda in miru v Makedoniji.

Carigrad 6. aprila. Vlada je ukazala mobilizirati tudi več evropskih bataljonov.

Pariz 6. aprila. Veliko gledališče v Lilleu je danes po-

noči do tal pogorelo. Škoda je velika. Ponesrečil ni nihče.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. marca: Franja Svetina, delavka, 17 let, Pneumonia. — Anton Lenart, ubožec, Marasmus semilis. — Franja Stember, posestnikova hči, 2 dni, Haemorrhagia cerebri.

Dne 30. marca: Bernard Plankar, delavec, 70 let, Reber št. 11, Emphysema pulm.

Dne 31. marca: Marija Bajec, sprevodnikova žena, 26 let, Jenkove ulice št. 20, Sepsis puerperalis. — Leopold Pust, tesarjev sin, 2 leti, Strelške ulice št. 15, Scrophulosis. — Ludmila Fridigi, kramarjeva hči, 2½ leta, Strelške ulice št. 15, ospice. — Fran Meglič, delavec, 20 let, Dolenska cesta št. 5, jetika.

Dne 1. aprila: Boštjan Čič, bivši včininski pažnik, 74 let, sv. Petra cesta št. 48, Carcinoma ventriculi. — Anton Čurk, čuvajev sin, 1½ leta, Strelške ulice št. 15, Morbilli. — Avgust Adamič, nadučitelja sin, 13 let, sv. Petra cesta št. 81, Vitium cordis.

Dne 2. aprila: Marija Morgutti, posestnica, 33 let, Strmi pot št. 2, Nephritis.

V deželni bolnicici:

Dne 30. marca: Marija Rode, gostinja, 83 let, ostarelost. — Ivana Turk, kajžarica, 40 let, srčna hiba.

V hiralnicici:

Dne 1. aprila: Franja Jenko, zasebnica, 72 let, Pneumonia.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306,2. Srednji srednji tlak 738,0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4. 9. zv.	735,7	6,2	sl. szahod	jasno	
5. 7. zj.	731,9	0,9	sl. szahod	oblačno	
2. pop.	728,5	9,4	sr. vzzvz	sk. oblač.	
9. zv.	731,6	4,2	sr. jvzhod	oblačno	
6. 7. zj.	733,9	3,1	sl. svzhod	jasno	
2. pop.	734,5	11,4	sr. svzhod	sk. oblač.	

Srednja temperatura sobote in nedelje
73° in 48°, — normale: 75° in 77°. —
Mokrina v 48 urah: 0,0 mm in 41 mm.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze prisrčnega sočutja ob smrti prelubega soproga, oziroma očeta, gospoda Ignacija Habian-a

posestnika v Vrholah pri Poličanah kater tudi za obilno tolažbo ranjemu v mučnih zadnjih bolečinah in za častno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekava vsem tem potom prisrčno zahvalo.

Vrhole-Ljubljana, 3. aprila 1903.

Marija Habian Anton Habian
soproga.

Gospodična

izvrgena v pisarniškem poslu želi vstopiti v pisarno eventuelno bi tudi v sprejela službo blagajničarke v prodajalni.

Ponudbe v sprejema iz prijaznosti upravnštvo »Sl. N« pod šifro A. B.

Učenec in učenka

veča slovenskega in nekoliko nemškega jezika se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga.

(949-2) Jakob Šega
v Škocjanu pri Mokronogu.

Poskusite J. Klauerjev, Triglav'

pristni rastlinski likér.

Oživilja želodec.

Budi tek in prebavo.

Daje dobro spanje.

Edino prsten od založnika:

Edmund Kavčič
v Ljubljani. (11-77)

Tovarna sodavice, reg. zadružna z omejenim poroštvo v Ljubljani.

Vabilo

izrednemu občnemu zboru

ki se bo vršil
v nedeljo, dne 7. aprila t. l.
ob treh popoldne

v steklenem salonu gostilne g. I. Beliča
na Dunajski cesti.

Dnevni red:

IV. Pozdrav načelnika.
III. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zборa.

II. Volitev v načelstvo.

I. Raznotrosti.

V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen radi piče vdeležbe, vrši se občni zbor ob štirih popoldne istega dneva ravno tam z istim dnevnim redom pri vsaki vdeleži članov.

Fran Pock, načelnik.

(955-1)

Proda se po ceni

6 komadov vrtnih svetilk, 10 kom žarnih svetilk, 4 komadov velikih polic z ali brez predalov, skoraj nove. (937-2)

Vpraša se v uprav. »Slov. N.«

— Dobiva se v vseh knjigotržnicah —

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz

Po poljskem Izvirniku poslovenil Podravski

Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitih po 40 h. Vsakih ** 14 dni se izdaja en sešitek **

Založna knjigarna —

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani

Za:

Eno krono

Kupi se (946-2)

oprava

za špecerijsko trgovino.

Ponudbe na J. Paar, Jesenice.

Spretne, solidne

potovalne uradnike

(akviziterje)

za vse zavarovalne stroke **vsprejme proti visoki proviziji**, sčasoma tudi s stalno plačjo, tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „**akviziter 25**“ upravnštvo »Slov. Naroda«. (808-17)

dame:

ali 1 bluza za pranje
ali 3 modni predpasniki
ali 1 predpasnik iz glota

1 bluza iz batista
ali 1 spodnje krilo
ali 1 dober moder

1 vrhno krilo
ali salonski čevlji
ali 1 pelerina

1 volnena bluza
ali 1 dober dežnik
ali 1 belo spodnje krilo

1 pomladni žaket
ali 1 volneno krilo
ali 1 črn ovratnik

1 svilena bluza
ali mohair krilo
ali dobrí čevlji na vlak

1 spalna suknja
ali čevlji na vezavo
ali 1 fin moder

1 double ovratnik
ali 1 sukneno oblačilo
ali 1 double paletot

Najnovejši črni
ali
double sako

1 moderni kostum
ali 1 vezen žaket s
svileno podlogo

1 paletot
črn ali
modno siv

1 elegantni kostum
ali 1 potni plašč

Štiri krone

Pet kron

Šest kron

Osem kron

Deset kron

Dvanajst kron

Petnajst kron

Dvajset kron

Trideset kron

Fotografični aparat

(Hand-Camera 9×12) dobro ohranjen in primeren zlasti za začetnike, se z nekatimeri potreboščinami proda za 15 g.d. Naslov v upravnštvo »Sl. Naroda«. (959)

1 lahek brek

za 8 in več oseb je na prodaj.

Vprega se lahko tudi samo 1 konj.

Ogleda se v Gospodskih ulicah štev. 4. (903-3)

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Betjaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussie, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Pizen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 11. uri 17 m do popoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob Jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta v Kočevju. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 8. uri 50 m zvečer. — Pridel v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 8. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 8. uri 10 m zvečer.

Za veliko noč

priporoča

slaščičarnica R. KIRBISCH

v Ljubljani, Kongresni trg

svojo bogato izbera različnih velikonočnih jajc, atrap, zajcev in raznih slaščic.

Vsa dan sveže pince, potvice, kolači, presnice, najfinje torte, pekarje in bonboni v največji izberi.

Naročila za tukaj in na deželo se izvršujejo najtočnejše in najceneje.

Naznanilo.

Podpisano oskrbništvo dovoljuje si p. n. občinstvu uljudno naznati,

da se

krojaški obrt

g. Luke Schumi-ja

v Šelenburgovih ulicah

zopet izvršuje, ter da se bo z ozirom na to, da se obilna zaloga finega najmodornejšega blaga čimprejje razproda, delalo po znižanih cenah.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1803.

Oskrbništvo Luke Schumi-jevega konkurza.

<h